

Laidiens: 31.10.2007., Nr. 175

Ministru kabineta noteikumi Nr.672

Rīgā 2007.gada 2.oktobrī (prot. Nr.55 43.§)

Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma
5.panta pirmās daļas 3.punktu, 11.panta otro daļu,
12.panta trešo daļu un 16.panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā:

1.1. Autotransporta direkcija nodrošina sabiedriskajam transportam no valsts budžeta iedalīto finanšu līdzekļu administrēšanu, sadali un piešķiršanu;

1.2. nosaka un aprēķina pārvadātāju zaudējumus, kompensē pārvadātājiem ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus un kontrolē šo līdzekļu izmantošanas tiesiskumu un pareizību;

1.3. pašvaldībām nosaka un aprēķina finansējumu no valsts budžeta zaudējumu kompensēšanai pārvadātājiem, kā arī piešķir pašvaldībām finansējumu no valsts budžeta ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistīto zaudējumu kompensēšanai pārvadātājiem un kontrolē šo līdzekļu izmantošanas tiesiskumu un pareizību;

1.4. nosaka, aprēķina un kompensē pārvadātājam ar valsts noteikto minimālo kvalitātes prasību ieviešanu saistītos izdevumus un piešķir pašvaldībām finansējumu no valsts budžeta ar valsts noteikto minimālo kvalitātes prasību ieviešanu saistīto izdevumu kompensēšanai pārvadātājiem, kā arī kontrolē šo līdzekļu izmantošanas tiesiskumu un pareizību;

1.5. pārvadātājs nosaka pakalpojuma tarifu, ievērojot tarifu aprēķināšanas metodiku sabiedriskā transporta pakalpojumiem.

2. Pārvadātājam kompensē šādus ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus:

2.1. pamata maršrutu tīklā (maršrutā) sniegto sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas, kas pārsniedz gūtos ieņēmumus;

2.2. izmaksas pamata maršruta tīklā, kas radušās, ievērojot pasūtītāja noteiktos tarifus, tai skaitā atsevišķām pasažieru kategorijām, kurām pasūtītājs noteicis braukšanas maksas atvieglojumus.

3. Pārvadātājs ir tiesīgs pieprasīt pasūtītājam kompensēt izdevumus, kas pārvadātājam radušies, ieviešot pasūtītāja vai normatīvajos aktos noteiktās minimālās kvalitātes prasības sabiedriskā transporta pakalpojumiem pēc sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas uzsākšanas, ja to ieviešana pārsniedz ar iepriekš noteikto kvalitātes prasību nodrošināšanu saistītos izdevumus.

II. Finansēšana

4. No valsts budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem pārvadātājam kompensē:

4.1. šo noteikumu 2.1. un 2.2.apakšpunktā minētos zaudējumus, ja tie saistīti ar pārvadājumiem reģionālajā starppilsētu nozīmes maršrutu tīklā, - pilnā apmērā;

4.2. šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minētos zaudējumus, ja tie saistīti ar pārvadājumiem reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā, - pilnā apmērā;

4.3. šo noteikumu 3.punktā minētos izdevumus, kas saistīti ar Ministru kabineta noteikto kvalitātes prasību ieviešanu pārvadājumos reģionālajā starppilsētu nozīmes, reģionālajā vietējās nozīmes vai pilsētas nozīmes maršrutu tīklā, - pilnā apmērā;

4.4. šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minētos zaudējumus, ja tie saistīti ar pārvadājumiem pilsētas nozīmes maršrutu tīklā, - Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 11.pantā noteiktajā apmērā.

5. Šo noteikumu 2.2.apakšpunktā minētos zaudējumus, kas radušies reģionālajā vietējās nozīmes vai pilsētas nozīmes maršrutu tīklā, finansē no pasūtītāja budžeta.

6. Ja saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 7.pantu pilsētas nozīmes maršruts, kuru organizē republikas pilsēta, ārpus pilsētas administratīvās teritorijas sastāda vairāk par 20 % no kopējā maršruta garuma, Autotransporta direkcija veic pārrēķinu, nosakot republikas pilsētai piešķiramo finansējumu, lai pilnā apmērā kompensētu izdevumus par maršruta daļu, kas ir ārpus pilsētas administratīvās teritorijas.

7. Zaudējumus, kas saistīti ar to Ministru kabineta noteikto pasažieru kategoriju pārvadāšanu, kurām ir tiesības izmantot sabiedrisko transportu ar braukšanas maksas atvieglojumiem, iekļauj kopējās izmaksās, nosakot kompensāciju apmēru saskaņā ar šo noteikumu 2.1.apakšpunktu.

8. Zaudējumus par pārvadājumiem pamata maršrutu tīklā, ja tie pārsniedz Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumā noteikto maršruta tīkla veidošanas apjomu (nodrošināt pārvadājumus līdz izglītības iestādēm, ārstniecības iestādēm, darbavietām, valsts un pašvaldību institūcijām to normālajā (vispārpieņemtajā) darba laikā), pārvadātājam sedz no pasūtītāja budžeta, izņemot gadījumus, ja par šiem pārvadājumiem finansiālās saistības ir uzņēmusies cita institūcija.

9. Šo noteikumu 3.punktā minētos izdevumus, kas saistīti ar pasūtītāja noteikto kvalitātes prasību ieviešanu pēc sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas uzsākšanas un kas pārsniedz ar iepriekš noteikto kvalitātes prasību nodrošināšanu saistītos izdevumus, sedz no pasūtītāja budžeta.

10. Līdzekļi šo noteikumu 4.punktā minēto kompensāciju izmaksai paredzēti Satiksmes ministrijas valsts budžeta programmā "Sabiedriskais transports". Autotransporta direkcija valsts budžeta programmā "Sabiedriskais transports" piešķirtos līdzekļus sadala šādi:

10.1. izmaksājot kompensācijas pārvadātājiem, kas sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos;

10.2. piešķirot finansējumu pašvaldībām, lai tās kompensētu pārvadātājiem radušos zaudējumus reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos un pilsētas nozīmes maršrutos.

11. Lai nodrošinātu šo noteikumu 4.punktā minēto kompensāciju izmaksu, pašvaldības katru gadu iesniedz Autotransporta direkcijā šādus aprēķinus:

11.1. rajona pašvaldības - par šo noteikumu 4.2. un 4.4.apakšpunktā minēto kompensāciju apmēru nākamajiem trijiem gadiem un to izmaksāšanas kārtību reģionālajam vietējās vai pilsētas nozīmes maršrutu tīklam;

11.2. republikas pilsētas pašvaldības - par šo noteikumu 4.4.apakšpunktā minēto kompensāciju apmēru nākamajiem trijiem gadiem un to izmaksāšanas kārtību pilsētas nozīmes maršrutu tīklam.

12. Veicot šo noteikumu 11.punktā minētos aprēķinus, pašvaldības ievēro šo noteikumu 8.punktā minētos sabiedriskā transporta maršrutu tīkla veidošanas nosacījumus.

13. Šo noteikumu 11.punktā minēto kompensāciju aprēķinam pašvaldība pievieno:

13.1. pārvadātāju iesniegtos pārskatus par iepriekšējā pārskata periodā (kalendāra gadā) radītajiem zaudējumiem saskaņā ar šo noteikumu 2.1.apakšpunktu. Ja pašvaldība pārvadātājam, uzliekot pienākumu (saistības) vai piešķirot tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus, ir noteikusi sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu, papildus minētajam pārskatam tā iesniedz informāciju par zaudējumiem, kas radušies, ievērojot noteiktos tarifus;

13.2. pašvaldības lēmumu par pieprasījuma izskatīšanu;

13.3. prognozēto zaudējumu un izdevumu kompensēšanai nepieciešamo finansējuma apjomu nākamajam periodam (trim gadiem);

13.4. izmantoto algoritma aprakstu un tā pamatojumu.

14. Autotransporta direkcija mēneša laikā pēc šo noteikumu 11. un 13.punktā minēto aprēķinu un informācijas saņemšanas to izvērtē un iesniedz Satiksmes ministrijā informāciju par papildus nepieciešamā finansējuma apmēru, lai to iekļautu prioritāšu sarakstā iesniegšanai Ministru kabinetā.

15. Ja pašvaldībai piešķirtais finansējums zaudējumu un izdevumu segšanai nav pietiekams, pašvaldība izvērtēšanai Autotransporta direkcijā iesniedz šo noteikumu 13.1.apakšpunktā minēto informāciju par periodu, kura laikā pārvadātājs sniedzis sabiedriskā transporta pakalpojumus un kas var būt īsāks par pārskata periodu (kalendāra gadu).

16. Ja pašvaldība pēc kompensāciju izmaksas par pārskata periodu (ceturksni) ir ietaupījusi no valsts budžeta piešķirto finansējumu, minētos līdzekļus novirza pārvadātājam, lai segtu radušos zaudējumus vai izdevumus par

pārskata periodu (kalendāra gadu). Ja piešķirto finansējumu neizlieto, izmaksājot zaudējumu kompensāciju par pārskata periodu (kalendāra gadu), Satiksmes ministrija precizē pašvaldībai nākamajā gadā piešķiramo valsts budžeta līdzekļu summu.

17. Ja valsts budžeta programmā "Sabiedriskais transports" nepietiek līdzekļu, lai pilnībā nodrošinātu zaudējumu un izdevumu kompensāciju izmaksu, par nepieciešamā finansējuma apjomu un finansējuma avotu lemj Ministru kabinets.

III. Zaudējumu un izdevumu noteikšana (aprēķināšana) atsevišķā uzskaitē

18. Ja pārvadātājs ne tikai sniedz pakalpojumus, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu līgums, bet veic arī citu veidu saimniecisko darbību, pārvadātājam jānodrošina saimnieciskās darbības atsevišķā uzskaitē. Tā ir nodalāma un veicama tāpat kā gadījumā, ja sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedz atsevišķs, patstāvīgs komersants.

19. Pārvadātāji atsevišķo uzskaiti veic pa pārvadājumu veidiem (reģionālie starppilsētu nozīmes maršruti, reģionālie vietējās nozīmes maršruti vai pilsētas nozīmes maršruti) un pa maršrutiem attiecīgajā pārvadājumu veidā, autobusiem un trolejbusiem uzskaitot nobraukto kilometru skaitu, sliežu transportam - vagonu vai sastāva nobraukto kilometru skaitu.

20. Pārvadātājam jānodrošina kopējo ieņēmumu un kopējo izmaksu aprēķins par pārvadājumu veidu un par katru maršrutu atsevišķi.

21. Pārvadātājs nosaka viena kilometra pašizmaksu:

21.1. pilsētas nozīmes maršrutu tīklā - par maršrutu tīklu kopā;

21.2. reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā un reģionālajā starppilsētu nozīmes maršrutu tīklā, veicot pārvadājumus ar autobusiem, - par pārvadājumu veidu;

21.3. reģionālajā starppilsētu nozīmes maršrutu tīklā, veicot pārvadājumus ar vilcieniem, - par pārvadājumu veidu un par katru maršrutu atsevišķi.

22. Viena kilometra pašizmaksu pārvadājumu veidā aprēķina, dalot kopējās prognozētās izmaksas (latos) ar kopējo nobraukumu (kilometros) attiecīgajā pārvadājumu veidā. Viena kilometra pašizmaksu noteiktā maršrutā aprēķina, dalot uz maršrutu attiecināmās kopējās prognozētās izmaksas (latos) ar attiecīgajā maršrutā veikto nobraukumu (kilometros).

23. Pasūtītājs var pieprasīt pārvadātājiem, kas sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumu ar autobusiem, atsevišķi aprēķināt sabiedrisko transportlīdzekļu pašizmaksu atkarībā no transportlīdzekļa ietilpības vai citiem pasūtītāja noteiktajiem rādītājiem.

24. Pārvadātājs prognozēto izmaksu un tarifu (braukšanas maksas) aprēķinu attiecīgajam pārskata periodam (kalendāra gadam) (1.pielikums) iesniedz pasūtītājam vismaz divus mēnešus pirms nākamā pārskata perioda.

25. Ja pārskata periodā no pārvadātāja neatkarīgu iemeslu dēļ pārvadātāja kopējās izmaksas ir mainījušās vairāk kā par 5 % (piemēram, krasa degvielas (elektroenerģijas) cenu izmaiņa, nozīmīgas pasažieru pārvadājumu apjoma izmaiņas), pārvadātājs ir tiesīgs iesniegt pasūtītājam precizētu viena kilometra pašizmaksas aprēķinu saskaņā ar šo noteikumu 21. un 22.punktu.

26. Pārvadātājs grāmatvedību reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajos grāmatvedības organizācijas dokumentos rakstiski norāda:

26.1. degvielas (energoresursu) patēriņa normas, ko pārvadātājs aprēķina, ievērojot šajos noteikumos noteikto degvielas (energoresursu) patēriņa aprēķina metodiku (2.pielikums);

26.2. riepu norakstīšanas kārtību;

26.3. izmaksu sadales metodiku (procentuālo sadalījumu un izmaksu attiecināšanas veidu), ievērojot šādus kritērijus:

26.3.1. autobusiem vai trolejbusiem tiešās izmaksas noteiktā pārvadājumu veidā attiecina pret nobrauktajiem kilometriem, sliežu transportam tiešās izmaksas attiecina pret vagonu vai sastāva nobrauktajiem kilometriem noteiktā pārvadājumu veidā;

26.3.2. netiešās izmaksas sadala starp saimnieciskās darbības veidiem (virzieniem), attiecinot pret tajos gūtajiem ieņēmumiem, un netiešo izmaksu daļu, kas noteikta sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā, attiecina pret veiktajiem kilometriem (sliežu transportam - pret vagonu vai sastāva nobrauktajiem kilometriem), sniedzot sabiedriskā transporta pakalpojumus pilsētas nozīmes, reģionālajos vietējās nozīmes vai reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos.

27. Uz tiešajām izmaksām attiecina izmaksas, kas norādītas pārskata par sabiedriskā transporta pakalpojumu peļņu vai zaudējumiem (3.pielikums) (turpmāk - pārskats) 5., 6., 7. un 8.rindā, savukārt uz netiešajām izmaksām - pārskata 9., 11. un 12.rindā norādītās izmaksas.

28. Nosakot zaudējumu apmēru, pieņem, ka sabiedrisko transportlīdzekļu nolietojumu un vērtību pārskata gadā noraksta saskaņā ar lineāro metodi, nosakot lietderīgās lietošanas laiku sabiedriskajiem transportlīdzekļiem:

28.1. autotransportam (autobusiem) - 8 gadi;

28.2. sliežu transportam (vilcieniem un tramvajiem) - 20 gadu;

28.3. pilsētas elektrotransportam (trolejbusiem) - 12 gadu.

29. Pasūtītājs var aprēķināt zaudējumu kompensāciju saskaņā ar pasūtījuma līgumā noteiktu citu nolietojuma un vērtības norakstīšanas metodi (nevis šo noteikumu 28.punktā minēto metodi), ja īpašu sabiedriskā transportlīdzekļa ekspluatācijas apstākļu dēļ sabiedriskā transportlīdzekļa lietderīgās lietošanas laiks ir mazāks par šo noteikumu 28.punktā noteikto lietderīgās lietošanas laiku.

30. Lai noteiktu pārvadātāja zaudējumu apmēru un pasūtītājs aprēķinātu izmaksājamās kompensācijas apmēru, pārvadātājs iesniedz pasūtītājam:

30.1. pārskatu par ceturksnī gūto peļņu vai zaudējumiem 30 dienu laikā pēc pārskata perioda (ceturkšņa) beigām;

30.2. pārskatu par kalendāra gadā gūto peļņu vai zaudējumiem, kā arī paskaidrojumus par pārskata posteņiem